

KINNITATUD
Eesti Advokatuuri juhatuse
19. aprilli 2011. a otsusega
HEAKS KIIDETUD
Eesti Advokatuuri üldkogu
06. mai 2011. a otsusega

ADVOKATUURI ARENGUSUUNAD Periood 2011 kuni 2020

1. Sissejuhatus

Advokaadi funktsiooni ühiskonnas on võimalik väljendada erinevast vaatenurgast ja erinevates sõnastustes, kuid ülemaailmsed põhimõtted ja arusaamad on fundamentaalselt ühtsed. Maailma suurim rahvusvaheline advokaatide organisatsioon *International Bar Association* (ametlik lühend IBA) on advokaadi rolli sõnastanud üldjoontes järgnevalt. Advokaadi rolliks, sõltumata sellest, kas tema kliendiks on üksikisik, organisatsioon või riik, on olla klientide usaldusväärne nõustaja ja esindaja, kolmandate osapoolte poolt respektieritud professionaal ning asendamatu osaline ausas ja õiglaselt õigusemõistmises. Kehastades kõiki neid elemente, täidab advokaat, kes teenib ustavalt kliendi huve ja kaitseb tema õigusi, ühtlasi advokaadi sotsiaalseid funktsioone. Nendeks on: ära hoida ja ennetada konflikte, tagada, et ilmnunud konfliktid lahendatakse kooskõlas tsiviilõiguse, avaliku õiguse või kriminaalõiguse üldtunnustatud põhimõtetega ja arvestades isikute õiguste ja huvidega ning seista isikuvabaduste, õigluse ja seaduslikkuse eest.¹

Advokatuuri kui institutsiooni vajalikkus tuleneb otseselt advokaadi kui sõltumatu esindaja ja nõustaja vajalikkusest ühiskonna jaoks. Advokatuuriseaduses on advokatuuri mõiste avatud järgmiselt: Eesti Advokatuur on 1919. aasta 14. juunil asutatud advokaatide omavalitsuslikel põhimõtetel tegutsev kutseühendus õigusteenuse osutamise korraldamiseks era- ja avalikes huvides ning advokaatide kutsealaste õiguste kaitsmiseks. Advokatuur on avalik-õiguslik juriidiline isik.

Tänane Eesti Advokatuur on muutunud riigi suurimaks õigusvaldkonna kutseühenduseks, aprillis 2011 ületas selle liikmete arv 750 piiri. Eesti Advokatuuri liikmeskond on suurem, kui Eesti kohtunike, prokuröride, notarite, kohtutäiturite ja pankrotihaldurite arv kokku. Senised andmed näitavad, et advokatuuri liikmeskonna kasv jätkub.

Praegu kehtiv advokatuuriseadus ja kodukord pärinevad aastast 2001, tegelik seaduse väljatöötamine toimus aga mitu aastat varem. 2001 aastal oli advokatuuris 415 liiget. Seega on advokatuuri organisatsiooniline korraldus paika pandud lähtudes oluliselt väiksemast liikmeskonnast, kui see on täna. Kui eeldada liikmeskonna kasvu sarnases tempos, nagu see on olnud keskmiselt viimasel viiel aastal, ulatub advokatuuri liikmete arv 2020. aastaks tõenäoliselt umbes 1100 kuni 1300 advokaadini.

Advokatuuril lasuvad avalik-õiguslikud kohustused ja administratiivne koormus on viimase kümnendi jooksul märkimisväärselt kasvanud, eelkõige arvestades järgmisi faktoreid: riigi õigusabi täismahus korraldamine, seaduseelnõudele arvamuste andmine, liikmeskonna kasvust tingitud koormuse suurenemine, järelevalve tõhustamine, täiendkoolitus,

¹ *Commentary on IBA International Principles on Conduct for The Legal Profession (final draft)*

rahvusvahelise suhtlemise intensiivistumine, aga ka riigipoolsed katsed advokatuuri autonoomiat piirata või tegevust ümber korraldada.

Seetõttu on vajalik üle vaadata ja täiendada advokatuuri organisatsioonilist korraldust, et see paremini vastaks muutunud vajadustele, arvestaks organisatsiooni edasist arengut ja võimaldaks asjakohaselt ning õigeaegselt tegutseda, samuti on vajalik senisest enam tagada advokaatide ja advokaadibüroode pidajate koostöö ühiste huvide ja eesmärkide realiseerimisel.

2. Liikmeskond

Aastal 1991 töötas Eestis 185 advokaati. 2001 aastaks oli see hulk kasvanud juba 415 advokaadini. Advokatuuri liikmeskonna stabiilne kasv on jätkunud ka viimase kümne aasta jooksul.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liikmeid	415	417	425	447	520	603	640	665	695	735
Tegevliikmeid						529	548	568	581	602
Kasv võrreldes eelmise aastaga		2	8	22	73	83	37	25	30	40

On alust eeldada, et advokatuuri liikmeskonna kasv jätkub. Muuhulgas võivad kasvu soodustavateks faktoriteks osutada: liikumine vastastikuse kvalifikatsiooni tunnustamise suunas kohtunike, prokuröride ja notaritega, mistõttu advokatuur võib osutada platvormiks edasi liikumiseks näiteks kohtuniku, notari või prokuröri ametikohale; tulevikus kehtestatavad võimalikud piirangud advokatuuri mittekuuluvate lepinguliste esindajate osalemisele kohtumenetlustes; kasvav juristide hulk, kes pärast kõrgkooli lõpetamist ei leia tööturul muud professionaalset väljundit. Seega peab advokatuur oma organisatsioonilisest küljest olema kasvuks valmis ja edasisi arendusi tuleb teha silmas pidades tulevast oluliselt suuremat liikmeskonda.

Advokatuuri liikmeskond on viimase kahekümne aasta jooksul olnud kolmeastmeline: vandeadvokaadid, vandeadvokaadi vanemabid ja vandeadvokaadi abid.² Advokatuuriseaduses aja jooksul tehtud muudatuste tulemusena toimub vandeadvokaadiks saamine algse kolmeastmelise mudeli asemel siiski kaheastmelisena – astutakse advokatuuri vandeadvokaadi abina või vanemabina ja seejärel tehakse vandeadvokaadi eksam. Samuti on peaaegu kadunud pädevuse erinevus vandeadvokaadi abide ja vanemabide vahel, mis omaks praktilist tähtsust kutsetegevuses. Seetõttu on praktikas seatud tugeva kahtluse alla senise kolmeastmelise liikmeskonna struktuuri mõttekus. Vajalik on lihtsustada sisemist struktuuri ja üle minna kaheastmelisele liikmeskonna mudelile - vandeadvokaadid ja vandeadvokaadi abid.

Tuleks pidada vajalikuks korda, mille kohaselt varasema kogemusega advokatuuri astuja üldjuhul töötab enne vandeadvokaadi kutsenimetuse saamist vandeadvokaadi käe all kogemuste ja praktiliste oskuste omandamiseks, kutse-eetika reeglitest ning kutseala tavadest arusaamiseks ning advokaadikutse järjepidevuse tagamiseks. Arvestades, et vandeadvokaadi vanemabi etapi läbimine ei ole enam kohustuslik, on faktiliselt lühenenud vandeadvokaadi abina tegutsemise aeg. Kaheaastane abina praktiseerimise aeg ei pruugi noortele juristidele olla piisav – seda mitte õigusteadmiste osas, vaid just kutseoskuste, kutse-eetiliste probleemide lahendamise oskuse ja vandeadvokaadi tegevuseks vajalike kogemuste poolest.

² Täiendavalt regulatsioon seoses assotsieerunud liikmetega

Seetõttu on vajalik pikendada abina praktiseerimise minimaalset aega kolme aastani ja ühtlasi suurendada vandeadvokaadist patrooni rolli ja vastutust abide juhendamisel.

Diskussiooni vajab küsimus, mis saab pikas perspektiivis liikmetest, kelle liikmestaatus on väga pikka aega peatatud. Samuti on tõusetunud küsimus seoses järelevalvega nende liikmete osas, kelle sisuline põhitegevus on olulises osas kandunud teise valdkonda ja kes paralleelselt kuuluvad teise kutseühendusse (nt peamiselt pankrotihaldurina tegutsevad liikmed). Nimetatud küsimused vajavad tähelepanu ning vajadusel ettepanekute tegemist kehtiva regulatsiooni täiendamiseks või muutmiseks.

3. Üldkogu

Eesti Advokatuuri eeliseks võrreldes paljude riikide advokatuuride ja juristide kutseühendustega on olnud liikmeskonna väiksus, mis on võimaldanud oluliste küsimuste arutamist otse advokatuuri üldkogul kõikide liikmete osavõtul, samuti hoidumine killustatusest mitmeks advokatuuriks või osaorganisatsiooniks. Liikmeskonna kiire kasvu tõttu on esimene neist eelistest kadumas. Üldkogu on kasvanud piisavalt suureks, et otsuste sisuline diskussioon ja valikute üle argumenteerimine sellisel foorumil enam varasemal kujul ei toimi. Sellest tulenevalt on vajalik kaaluda uue nõuandva tööorgani moodustamist (lähemalt vt p 4).

Samuti on tekkimas probleem, et advokatuuri üldkogu läbiviimiseks vajalikku kvoorumit ei pruugi peatselt enam saavutada, millist probleemi omakorda võimendab advokatuuri kodukorra säte, mis keelab üldkogul osalemise läbi esindaja. Sellist absoluutset keeldu ei saa pidada põhjendatuks, mistõttu on vajalik välja töötada regulatsioon, mis võimaldaks teatud piirangutega volitada teist advokaati üldkogul osalemiseks ja otsuste vastuvõtmisel hääletamiseks.

4. Võimalik uus tööorgan: nõukoda

Uue tööorgani loomise mõte on võimaldada sisulist ja laiapõhjalisemat diskussiooni ning arvamuste saamist advokatuuri puudutavate oluliste otsuste eelnõude suhtes või ka otsuse ettepanekute väljatöötamiseks ja väljapakumiseks. Üldkogu oma suurusest tulenevalt sellise foorumina enam hästi ei toimi. Uue tööorgani moodustamise eesmärgiks ei ole ühelgi viisil vähendada üldkogu ehk advokatuuri liikmete otsustuspädevust või otsustusvabadust, vaid parandada liikmeskonna väljundeid otsuste ettevalmistamise etapis ja advokatuuri seisukohtade kujundamisel.

Kuna nõukoja seisukohad oleksid juhatusele ja üldkogule nõuandva tähendusega, siis nõukoja regulatsiooni võiks ette näha kodukorra tasandil. Nõukoda moodustatakse üldkogu poolt põhimõttel, et oleks esindatud regioonid (sarnaselt kohtute tööpiirkondadele: Harju, Lääne, Lõuna, Viru) ja samas lähtutaks liikmeskonna proportsionaalsest esindatusest. Näiteks vähemalt üks esindaja igast regioonist (kandidaatide ülesseadmise õigus vastava regiooni liikmetel) pluss teatud hulk esindajaid üleriigiliselt. See võiks olla mõistliku suurusega kogu asjade sisuliseks aruteluks. Nõukoja liige ei peaks samaaegselt kuuluma mõnda seaduse kohaselt moodustatavasse advokatuuri organisse, v.a üldkogu. Nõukoja pädevuses oleks arvamuste andmine esitatavate otsuse eelnõude kohta (näiteks ka korralisele üldkogule esitatavate otsuse eelnõude kohta), samuti teemade tõstatamine üldkogu või juhatuse päevakorda võtmiseks, mida nõukoda peab oluliseks.

Taolise nõukoja tegevuse alused ning tema moodustamise põhimõtted tuleks valmistada ette uue kodukorra eelnõu koosseisus.

5. Kantsler ja kantselei

Advokatuuri igapäevase juhtimisega seonduvate, sh avalik-õiguslikust staatusest tulenevate administratiivsete ülesannete hulk on viimastel aastatel hüppeliselt kasvanud. See tähendab suurt koormust nii advokatuuri organitele, kuid eelkõige kantslerile ja advokatuuri kantseleile. Kuigi kantselei töö on hästi korraldatud ja vastab tänapäevase organisatsiooni nõuetele, siis liikmeskonna ja töökoormuse edasine kasv tingib vajaduse muuta töökorraldust jätkuvalt veelgi efektiivsemaks ja professionaalsemaks.

Selleks oleks vajalik muuhulgas üle vaadata ja täpsustada esimehe, juhatuse ja kantsleri omavaheliste ülesannete jaotus, arendada edasi kantselei, samuti riigi õigusabi infosüsteemi teenindava personali tegevust, tagada advokatuuri organite tööks vajaliku abipersonali ja tehnilis-korraldusliku abi kättesaadavus. Samuti on vajalik jätkata aktiivselt IT-lahenduste väljatöötamise ja juurutamisega, mis lihtsustab haldusaparaadi tööd ja tagab organite ja liikmeskonna parema teenindamise.

6. Kutsesobivuskomisjoni tegevus ja liikmete vastuvõtt

Kutsesobivuskomisjoni töö on seaduse tasandil reguleeritud ja praktikas välja kujunenud oluliselt väiksema organisatsiooni mudeli järgi ning senine advokaadiksamite korraldus ei ole pikas perspektiivis mõistlik. Senine korraldus, kus põhirõhk on iga üksiku kandidaadi suulisel eksamineerimisel kogu eksamikomisjoni ees, tähendab suurt ajakulu komisjonile ning praktikas põhjustab järjekordi eksamile pääsemisel.

Eksamikorraldus on vajalik ümber korraldada suurele organisatsioonile kohasemaks. Kaaluda tuleb lahendust, mille kohaselt advokaadiksami kirjaliku ja suulise osa kombineerimisel õigusteadmiste kontrolli põhirõhk langeks kirjalikule eksamile, mis võimaldaks seni läbi kogu aasta toimuvaid eksameid koondada ühele kuni kolmele korrale aastas, mille käigus eksamineeritakse korraga suuremat gruppi kandidaate. Muudatused eeldavad seaduse muutmist ja edasise paindlikuma eksamikorralduse tagamiseks on mõistlik täpsem reeglistik viia seaduse tasandilt kodukorra tasandile. Samuti on vajalik uuesti läbi töötada eksamite küsimustik ning leida optimaalne variant, kuidas eksamiks küsimused ette valmistatakse, mh arvestades spetsialiseerumist.

Vajalik on muuhulgas lahendada kohtunike, prokuröride ja advokaatide vastastikuse kvalifikatsiooni tunnustamisega seotud küsimused, nii üldisemas plaanis kui ka seoses advokatuuriseaduses 2011. aastal tehtud muudatustega. Advokatuur pooldab kvalifitseeritud ja reaalselt praktiseerivate tippjuristide ühest süsteemist teise liikumise lihtsustamist, kuid on vastu ühtse (tsentraalse) juristieksami sisseviimisele Eesti õiguskorda. Advokatuur peab äärmiselt oluliseks, et advokatuuril kui omavalitsuslikel põhimõtetel baseerual organisatsioonil on jätkuvalt enda kutsesobivuskomisjon liikmekandidaatide eksamineerimiseks.

7. Juhatuse moodustatavad komisjonid

Käesoleval ajal tegutsevad järgmised alalised komisjonid: kutsesobivuskomisjon, mis on seaduses ette nähtud ja mille vandeadvokaatidest liikmed nimetatakse juhatuse poolt, ning eetika- ja metoodikakomisjon, mis on juhatuse moodustatud ja mille liikmed nimetab juhatuse.

Suur osa advokatuuri liikmeskonnast, kes ei ole otseselt kaasatud kas advokatuuri organitesse või komisjonidesse, on teatud määral distantseerunud kutseorganisatsiooni tegevusest. Samas on paljud advokaadid valmis senisest enam advokatuuri heaks tegutsema ning selliste liikmete

kaasamine on äärmiselt vajalik. Koostöö edendamiseks on mõistlik moodustada valdkonnapõhised komisjonid, mille raames osalemisest huvitatud liikmed saavad organisatsiooni siseselt seisukohti avaldada ja aktuaalsete õigusprobleemide üle arutleda, samuti osaleda advokatuuri seisukohtade kujundamisel ja sõnastamisel.

Selleks on vajalik välja töötada sobiv komisjonide struktuur ja tegevuse alused ning seejärel moodustada juhatuse juures tegutsevad komisjonid. Komisjoni peamiseks töövormiks saaksid interneti keskkonnas toimuvad arutelud, mille tegevuses saaksid osaleda kõik seda soovivad ja vastava komisjoni liikmeks registreeruvad advokatuuri liikmed. Komisjonide valdkonnad võiksid esialgu olla järgmised (lisaks kutsesobivuskomisjonile, mis on eraldi reguleeritud): eetika ja kutsetegevus, riigi õigusabi, avalik õigus ning eraõigus.

8. Advokaadibüroo pidaja roll advokaadi tegevuse järelevalves ja koolituses

Advokaaditööle esitatakse järjest suuremaid nõudeid kvaliteedi ja professionaalsuse osas. Seetõttu on ka vajalik täpsemini reguleerida advokaadibüroo pidajate ja advokaadiühingute aktsionärideks või osanikeks olevate vandeadvokaatide vastutust advokaadibüroo korraldusega seotud küsimustes, sealhulgas advokaadi juhendamisel, tema tegevuse järelevalves ja täiendõppes osalemise tagamisel, samuti seoses advokatuuri mittekuuluvate töötajate tegevusega advokaadibüroos.

Lähtudes tõusetunud nõuetest ja vajadustest tuleb viia advokatuuri tegevust reguleerivate õigusaktide sisu kooskõlla seadustest tuleneva regulatsiooniga. Seoses sellega on vajalik töötada välja vajalikud juhendmaterjalid ja ette valmistada vastavad regulatsioonid advokatuuri kodukorras, eetikakoodeksis ja muudes advokatuuri tegevust reguleerivates aktides.

9. Advokaadibüroo asutamise, pidamise ja advokaaditeenuse osutamise standardid

Advokaadibüroode ja seal töötavate advokaatide arv on viimastel aastatel oluliselt kasvanud. Samuti on advokaadibüroo pidamise nõuded ajas märkimisväärselt muutunud, mistõttu on vajadus ühtlustada ka büroo asutamise standardeid. Vajalik on välja töötada ja praktikas juurutada advokaadibüroo asutamise ja pidamise standardid, milles on kajastatud erinevates õigusaktides esitatud nõuded büroo asutamisel ja selle igapäevatöö korraldamisel ning mis tagaks minimaalse taseme kohese olemasolu uute büroode asutamisel ja tegevuse alustamisel.

Samuti on vajalik pikemas perspektiivis välja töötada õigusteenuse sisulist poolt puudutavad miinimumstandardid, mille järgimine tagaks kliendi teenindamise nõutaval tasemel. Teema haakub ühtlasi riigi õigusabi kasutamise laienemisega, mille puhul peab samuti olema tagatud õigusteenuse kvaliteedi tase.

Standardite väljatöötamise raames on ühtlasi vajalik üle vaadata olemasolevad advokatuuri juhendid, nii nende ajakohastamise aspektist kui ka uute, täiendavate juhendite lisamise vajalikkuse poolest.

10. Uus kodukord

Seni kehtivat advokatuuri kodukorda, mis pärineb 2001. aastast, on peaaegu igal aastal muudetud ja täiendatud. Kodukorda oleks vaja muuta ja täiendada arengusuundades viidatud eesmärkide täitmiseks ja seoses vajadusega kodukorras sisalduvaid regulatsioone kaasajastada. Seetõttu on vajalik välja töötada uus advokatuuri kodukorra terviktekst.

11. Täiendõpe

Advokatuur pöörab tähelepanu advokaatide kutsealaste oskuste kui ka õiguslaste teadmiste taseme tõstmisele ning ka osutatava õigusabi kvaliteedile.

Advokatuur on juba üle läinud mudelile, mille kohaselt advokaatide täiendkoolitust korraldab advokatuur ise või perspektiivis koostöös teiste kutseorganisatsioonidega. Varasemalt praktiseeritud teenuse sisseostmine ei õigustanud ennast piisavalt. Seoses täiendõppe korralduse ülevõtmisega advokatuurile on muuhulgas vajalik tagada nii vajaliku personali kui ka sobivate IT-lahenduste olemasolu. Eesmärk on mõistlike kulude taseme säilitamisega parandada nii täiendõppe kvaliteeti kui ka suurendada liikmeskonnale pakutava koolituse mahtu ja valikuid ning võimalust täiendkoolituse üle lihtsasti arvestust pidada.

12. Advokatuuri rahastamine

Advokatuuri eelarve tuludest valdava osa moodustab advokaatide liikmemaks. Seoses liikmeskonna laienemisega on tulubaas kasvanud ning eelduslikult kasvab ka järgnevatel aastatel, mistõttu eelarve mahu suurenemine on võimaldanud advokatuuril toime tulla ka järjest suureneva administratiivse koormusega. Riigi õigusabi korraldamiseks ja sellega seotud avaõigusliku funktsiooni teostamiseks vajalikud vahendid eraldatakse advokatuurile riigieelarvest.

Vajalik on läbi töötada ning vajaduse ja otstarbekuse korral ette valmistada regulatsioonid seoses võimalike toimingupõhiste ühekordsete tasudega advokatuuri administratiivse iseloomuga toimingute korral. Samuti vajab analüüsimist, kas on mõistlik ette näha muid tasusid konkreetsetel juhtudel, millega seotud kulusid ei ole otstarbekas katta liikmemaksu arvelt.

13. Riigi poolt finantseeritav õigusabi

Advokatuur toetab ja propageerib riigi õigusabi kasutamise laiendamist ning taotleb järjekindlalt selle täiendavat rahastamist riigieelarvest. Riigi finantseeritud õigusabi peab muutuma inimestele senisest lihtsamini kättesaadavaks ning senisest enam tuleb tähelepanu pöörata ka kohtueelsele või menetlusvälisele õigusnõustamisele ja selle piisavale rahastamisele.

Riigieelarvest eraldatavad vahendid peavad võimaldama advokatuuril mõistlikult suurendada riigi õigusabi osutamisel makstavaid tasusid, et tagada advokaatide õiglane tasustamine tehtava töö eest. Advokatuur taotleb selleks eraldatavate rahaliste vahendite suurendamist, vahe tavapäraste õigusabi hindade ja riigi finantseeritava õigusabi rahastamise vahel on lubamatult suur.

14. Regionaalne areng

Advokaadi õigusabi peab olema kättesaadav ka väljaspool Tallinna ja teisi suuremaid linnu. Lähimate aastate prioriteetsed piirkonnad on Ida-Virumaa, saared ja muud piirkonnad, kus õigusabi kättesaadavus ei ole piisav. Advokatuur koostöös Justiitsministeeriumiga, kohtute ja teiste organisatsioonidega otsib võimalusi õigusabi kättesaadavuse parandamiseks üle Eesti.

15. Heategevuslikud projektid ja *pro bono* töö

Advokatuur soodustab ja teeb koostööd mitmesuguste heategevuslike projektide jätkamiseks ja algatamiseks, samuti aitab advokaadibüroodel ja advokaatidel vastavaid projekte leida ning nendes osaleda. *Pro bono* tööd on vajalik senisest enam propageerida. Perspektiivis on mõeldav *pro bono* tööde arvestamine, kui taotletakse vandeadvokaadi eksamile lubamist.

16. Kaasatus seadusloomesse ja riigis oluliste õigusküsimuste lahendamisse

Advokatuur ja advokaadid peavad oluliseks tihedamat kaasamist õigusloomesse. Advokatuur ja advokaadid on oluliseks diskussioonipartneriks põhimõtteliste õigusküsimuste üle arutlemisel ja õiguskorra võimalike muudatuste kavandamisel. Advokatuur ei ole pelgalt huvigrupp, vaid advokatuur suurima kõrgkvalifikatsiooniga juriste koondava kutseühendusena omab liikmeskonna seas praktiliselt kõikide õigusvaldkondade tippeksperthe, samuti on advokaadid äärmiselt tähelepanelikud muudatuste suhtes, mis kitsendavad või võivad kitsendada isikute põhiseaduslikke õigusi ja vabadusi. Eesmärk on saavutada senise praktika muutus, et advokaate kaasataks enam eelnõudele ekspertiiside tegemisse ning eelnõude ettevalmistamisse.

17. Suhtekorraldus

Advokatuur peab oluliseks teadvustada avalikkusele advokatuuri seisukohti, samuti tutvustada advokaadi elukutset ja advokaadi rolli ühiskonnas laiemalt. Advokatuur on võimaluste piires avatud suhtlemisele nii tavapärase ja elektroonilise meediaga, samuti kaalub mõislikul viisil sotsiaalvõrgustike kaudu teabe levitamist advokatuuri, advokaatide ja advokaaditegevuse kohta. Advokatuuri seisukohtade avaldamine ja levitamine nii meedias kui ka riigiasutustes toimub süstematiseeritult ja sellekohaste sisemiste reeglite ja protseduuride järgimisega.

Senisest suuremat tähelepanu tuleb pöörata sisekommunikatsioonile.

18. Välissuhtlus

Rahvusvahelise suhtlemise eesmärgiks on hoida ja tugevdada kontakte teiste advokatuuridega ja organisatsioonidega ning olla rahvusvahelises suhtevõrgustikus. Eesti Advokatuuri jaoks on prioriteetseteks kontaktideks IBA, CCBE, Põhja- ja Baltimaade advokatuurid ja Euroopa Liikmesriikide advokatuurid.

Eesti Advokatuur on solidaarne kõikide teiste riikide advokaatide kutseühendustega. Advokatuur on oma arengus jõudnud tasemele, mis võimaldab tulevikus ka ise pakkuda kolmandatele riikidele abi ja tutvustada Eesti kogemusi advokatuuri ja advokaaditegevuse korraldamisel.

19. Advokatuuriseaduse muutmine

Arengusuundades viidatud eesmärkide saavutamine eeldab teatud muudatuste tegemist advokatuuriseaduses. Regulatsioonide väljatöötamisel tuleks lähtuda põhimõttest, et võimalikult palju reguleerida kodukorras ning advokatuuriseadust muuta üksnes nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik.

20. Arengusuundade edasine ajakohastamine

Käesolevas dokumendis kajastatud arengusuunad kuuluvad perioodilisele ülevaatamisele ning vajadusel jooksvale korrigeerimisele. Dokument ei ole mõeldud arengusuundade fikseerimiseks kogu perioodiks.